

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA**

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА**

INSPECTORATUL DE INTEGRITATE

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

ACT DE CONSTATARE

nr. 128/05

mun. Chișinău

11 septembrie 2023

Inspectorul de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Ana CROITOR, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința **nei Liudmila Rotari**, primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, născută la XXXXX, IDNP XXXXX, domiciliată în XXXXX, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate (în continuare Legea nr. 132/2016), a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A S T A B I L I T :

La data de 12.05.2023 în cadrul Autorității Naționale de Integritate cu nr. 04-25/697 a fost înregistrată sesizarea din oficiu, referitor la pretinsa încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Liudmila Rotari, primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca.

Potrivit sesizării: „Există o bănuială rezonabilă cu privire la încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Rotari Liudmila, primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, manifestat prin faptul că a angajat în cadrul Primăriei pe dl XXXXX, cu care este în relații de rudenie, precum și a încheiat contracte de achiziție cu Î.I. „XXXXX” și nu a declarat conflictul de interese în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.”

De menționat că, la prezenta sesizare a fost anexată scrisoarea cu nr. de ieșire nr. 29 din 13.03.2023 semnată de către dna Liudmila Rotari - Primarul com. Iserlia, înregistrată în cancelaria Autorității cu nr. de intr. 2057 din 13.03.2023 prin care Primăria com. Iserlia informează Autoritatea Națională de Integritate despre faptul că, în cadrul primăriei activează dl XXXXX, în calitate de paznic, pe o perioadă nedeterminată, fiind ruda alesului local. Totodată se menționează că în anii precedenți au fost încheiate contracte (de achiziționare cheltuieli neatribuite altor aliniate pentru petrecerea sărbătorilor) cu Î.I. „XXXXX”.

În aceeași zi, în conformitate cu art. 30 din Legea nr. 132/2016, sesizarea menționată supra a fost distribuită aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cu atribuirea codului numeric al dosarului 20230236009.

Potrivit art. 31 alin. (1) și art. 37 alin.(3) și (4) din Legea nr. 132/2016, în termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de

integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului.

În consens cu art. 37 alin.(5) din legea menționată supra, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani.

În vederea stabilirii statutului de subiect al declarării, inspectorul de integritate a accesat Sistemul Informațional E-Integritate. Astfel, dna Liudmila Rotari a fost identificată în calitate de subiect al declarării averii și a intereselor personale, în corespundere cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale (în continuare Legea nr. 133/2016), urmare a exercitării mandatului de primar - funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea nr. 199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.

Astfel, în cadrul verificării prealabile, în scopul stabilirii existenței aparenței de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, sub aspect procedural, în baza art. 20 alin.(1), lit. b) din Legea nr. 132/2016, prin demersul nr. 04-05/3038 din 13.05.2023 s-a solicitat Primăriei com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, prezentarea actele relevante speței supuse examinării, ce vizează perioada 2020 – prezent, reieșind din prevederile art. 37 alin.(5) din Legea nr. 132/2016.

Respectiv, la data de 17.05.2023 și 19.05.2023, cu nr. 4156, în cancelaria Autorității a fost înregistrat răspunsul Primăriei com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, prin care au fost prezentate următoarele acte în copii autentificate :

1) Dispoziția primarului com. Iserlia, Liudmila Rotari, nr. 4 din 24.03.2017 „Cu privire la primirea la lucru” a dlui XXXXX, în funcția de paznic al primăriei, pe 0,5 din salariu tarifar, începând cu 24.03.2017;

2) Contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017 semnat între Primăria com. Iserlia (angajator), în persoana primarului Rotari L. și dl XXXXX (angajat);

3) Dispoziția primarului com. Iserlia, Liudmila Rotari, nr. 06 din 01.07.2020 „Cu privire la transferare” prin care s-a permis transferarea paznicului comunei Iserlia, dl XXXXX, în calitate de paznic al primăriei la 1,0 din salariu tarifar, începând cu 01.07.2020;

4) Acordul nr. 1 din 01.07.2020 la contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017, încheiat între Primăria com. Iserlia, în persoana primarului dna Liudmila Rotari și dl XXXXX;

5) Contractul nr. 10 din 18.05.2020 de achiziționare (Cheltuieli neatribuite altor aliniate pentru petrecerea sărbătorilor în anul 2020) încheiat între furnizorul de bunuri/prestatorul de servicii - Î.I. „XXXXX” reprezentată prin director și autoritatea contractantă - Primăria Iserlia, reprezentată prin primarul Rotari Liudmila;

6) Contractul Nr. 20/2021 din 10.10.2021 de achiziționarea serviciilor de valoare mică (reparația acoperișului spațiului depozitar), încheiat între prestatorul de servicii, în persoana cet. XXXXX și autoritatea contractantă Primăria Iserlia, reprezentată prin primarul s. Iserlia – dna Liudmila Rotari;

7) Fișa postului – paznic al Primăriei com. Iserlia.

Dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, prin procesul-verbal nr. 68/05 din 17.05.2023, în privința dnei Liudmila Rotari, primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în cazul în care fiind în exercițiul mandatului și având interese personale ce rezultă din relația sa cu persoane apropiate – dl XXXXX (soț) a emis Dispoziția nr. 06 din 01.07.2020 „Cu privire la transferare”; a semnat Acordul nr. 1 din 01.07.2020 la contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017; a încheiat Contractul Nr. 20/2021 din 10.10.2021 de achiziționarea serviciilor de valoare mică; de asemenea a încheiat contractul nr. 10 din 18.05.2020 de achiziționare (Cheltuieli neatribuite altor aliniate) cu Î.I. „XXXXX” a cărei fondator și director este dl XXXXX – soțul subiectului vizat.

Cu referire la actul administrativ și actul juridic (Dispoziția primarului com. Iserlia, Liudmila Rotari, nr. 4 din 24.03.2017 „Cu privire la primirea la lucru” a dlui XXXXX, în funcția de paznic al primăriei, pe 0,5 din salariu tarifar, începând cu 24.03.2017 și Contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017 semnat între Primăria com. Iserlia (angajator), în persoana primarului Rotari L. și dl XXXXX (angajat) - inspectorul a reținut prevederile art. 37 alin.(5) din Legea nr. 132/2016, care expres prevede că, controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese au trecut mai mult de trei ani.

Prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-05/3140 din 17.05.2023, remisă prin intermediul oficiului poștal (Avizul de recepție DS8004608760AS, semnat la 25.05.2023), dna Liudmila Rotari a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile prevăzute la art. 32 din Legea nr. 132/2016.

În temeiul art. 19, art. 20 alin.(1) lit. b) și c), art. 33 alin.(6) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, inspectorul de integritate a accesat on-line informația relevantă din registrele de stat și bazele de date, precum și au fost solicitate și recepționate acte și documentele relevante controlului, analiza cărora permite a conchide următoarele :

Potrivit scrisorii de răspuns a Comisiei Electorale Centrale nr. CEC-8/2126 din 23.05.2023 (la demersul inspectorului de integritate nr. 04-05/3168 din 18.05.2023), se comunică că, dna Liudmila Rotari (IDNP XXXXX), în urma alegerilor locale generale din 20 octombrie 2019, a fost aleasă în funcția de primar al comunei Iserlia, r-nul Basarabeasca, mandatul fiindu-i validat prin hotărârea Judecătoriei Cimișlia (sediul Central) nr. 3-119/19 din 03 noiembrie 2019.

Conform răspunsului Agenției Servicii Publice, înregistrat în cancelaria Autorității cu nr. 4803 din 07.06.2023, reieșind din actele de stare civilă (anexate la răspunsul furnizat la demersul inspectorului de integritate nr. 04-05/3169 din 18.05.2023), cet. XXXXX, a.n. XXXXX, IDNP XXXXX și cet. Rotari Liudmila, a.n. XXXXX, IDNP XXXXX, sunt în relații de căsătorie.

De asemenea, conform datelor din Registrul de stat al întreprinzătorilor individuali, cet. XXXXX figurează înregistrat în calitate de întreprinzător individual din 19.12.2016, sediul – str. XXXXX.

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016:

- *conflict de interese* reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;

- *interes personal* este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

- *persoană apropiată* – soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sînge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

Conform art. 12 din Legea nr. 133/2016, (3) Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

(4) În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat : a) să informeze șeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află; b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

(7) Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5), care stipulează : Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În coraport cu prevederile art. 14 alin.(2), (3) și (8) din legea precitată supra: *Până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.* Conflictul de interese real al subiecților menționați la art. 12 alin. (7) se soluționează de către Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea informației privind existența unui conflict de interese real.

Reieșind din prevederile art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016, conflictul de interes consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7), care stipulează conduita ce urmează a fi adoptată de către subiectul declarării în cazul apariției unui conflict de interes real.

În speță, inspectorul a constatat că, subiectul controlului avînd interes personal rezultat din relația sa cu persoană apropiată - dl XXXXX (soț), a emis Dispoziția nr. 06 din 01.07.2020 „Cu privire la transferare”; a semnat Acordul nr. 1 din 01.07.2020 la contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017; a încheiat Contractul Nr. 20/2021 din 10.10.2021 de achiziționarea serviciilor de valoare mică; de asemenea a încheiat contractul nr. 10 din 18.05.2020 de achiziționare (Cheltuieli neatribuite altor aliniate) cu Î.I. „XXXXX” a cărei fondator și director este dl XXXXX (soțul subiectului vizat).

Urmare a consultării datelor din Registrul declarațiilor privind conflictele de interes al Autorității Naționale de Integritate, nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către primarul com. Iserlia, r-nul Basarabeasca – dna Liudmila Rotari, prin care ultima ar fi solicitat soluționarea conflictelor de interes reale în care s-a aflat pînă la încheierea actelor juridice/emiterea actului administrativ individual, vizate în prezenta cauză.

În vederea asigurării dreptului la apărare, prin scrisoarea cu nr. de ieșire 04-05/3170 din 18.05.2023, remisă la adresa electronică comunicată de subiectul controlului (XXXXX), dnei Rotari Ludmila i-a fost solicitată prezentarea poziției/punctului de vedere asupra obiectului controlului inițiat în privința sa.

Astfel, prin nota explicativă înregistrată în cancelaria Autorității cu nr. de intr. 4287 din 22.05.2023, dna Liudmila Rotari a comunicat următoarele:

„Nu am cunoscut despre faptul că nu am dreptul de a angaja la serviciu persoane apropiate, chiar dacă nu sunt alți candidați la funcția respectivă...”

Referitor la contractul de achiziționare încheiat între Primăria Iserlia și Î.I. „XXXXX”, pot comunica că, consiliul sătesc Iserlia, în fiecare an alocă o anumită sumă de bani pentru petrecerea evenimentelor culturale pe teritoriul com. Iserlia. Reieșind din faptul că satul este mic iar posibilitatea de a ajunge la cele mai apropiate orașe (Basarabeasca și Cimișlia) lipsesc pe motivul lipsei unei rute directe, iar unica sursă directă către or. Basarabeasca a fost trenul (circulația căruia a fost încetată în luna noiembrie 2019) am încheiat contract cu Î.I. „XXXXX” întrucât eram convinsă de calitatea mărfurilor achiziționate. Însă, avînd în vedere că în anul 2020 a fost instituită starea de carantină în legătura cu pandemia COVID-19, multe petreceri culturale nu au avut loc și respectiv contractul de prestări servicii nu a fost executat în proporție de 100 %, or, potrivit contractului, suma totală a constituit 46 000 lei, însă au fost utilizate doar 18 700 lei.

În final, contractul din 10.10.2021 a fost încheiat cu persoana fizică XXXXX pentru executarea unor lucrări de reparație neesențiale ale acoperișului, or nu au fost alți doritori.”

Aprecierea inspectorului de integritate prin prisma cadrului legal relevant :

Fiind reținute circumstanțele cauzei precum și materialul probator acumulat, inspectorul de integritate a constatat că, dna Liudmila Rotari, primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca fiind în

exercițiul mandatului și având interese personale ce rezultă din relația sa cu persoana apropiată – dl XXXXX (soț) a emis actul administrativ individual - Dispoziția nr. 06 din 01.07.2020 „Cu privire la transferare” prin care a dispus transferarea paznicului Primăriei com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, dl XXXXX, în calitate de paznic al primăriei la 1,0 din salariu tarifar, începînd cu data de 01.07.2020 și a semnat Acordul nr. 1 din 01.07.2020 la contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017.

De asemenea, inspectorul de integritate a reținut că, subiectul controlului dna Liudmila Rotari, primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, în calitate de reprezentant al Primăriei Iserlia, r-nul Basarabeasca, a încheiat acte juridice cu persoana fizică XXXXX (soț) și Î.I. „XXXXX” a cărei fondator și director este soțul subiectului vizat, și anume :

1) Contractul nr. 10 din 18.05.2020 de achiziționare (Cheltuieli neatribuite altor aliniate pentru petrecerea sărbătorilor în anul 2020);

2) Contractul Nr. 20/2021 din 10.10.2021 de achiziționarea serviciilor de valoare mică (servicii de reparație a acoperișului spațiului depozitar).

În continuare, prin prisma noțiunii conflictului de interese real regăsită la art. 12 alin.(3) din Legea nr. 133/2016, se subliniază necesitatea întrunirii condiției existenței interesului personal (material sau nematerial) al subiectului declarării sau care rezultă din relațiile sale cu persoane apropiate (în speță : soț), ca rezultat al emiterii unui act administrativ/ încheierii directe a unui act juridic – situație ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii – condiție la caz întrunită în prezenta speță.

Inspectorul notează că, în temeiul art. 10 alin.(1) din Legea nr. 768/2000 privind statutul alesului local, alesul local este dator să fie demn de încrederea alegătorilor, să contribuie prin exemplu personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

Mai mult, prin prisma normelor statuate la art. 11 din Legea nr. 133/2016 care stabilește un set de principii generale de evitare de către subiecții declarării, în procesul îndeplinirii atribuțiilor lor de serviciu, a conflictelor de interese, se reiterează în special asupra obligativității servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurării transparenței și a controlului public al activității, precum și responsabilității individuale și exemplului personal.

În contextul celor determinate, inspectorul de integritate subliniază că, în conformitate cu art. 12 alin.(7) și art. 14 alin.(3) din Legea nr. 133/2016, dna Liudmila Rotari, exercitând mandatul de primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, a avut obligația să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se afla, în modul stabilit la alin. (5) și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, pînă la soluționarea conflictului de interese.

În speță însă, potrivit informației disponibile din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese al Autorității Naționale de Integritate, nu au fost identificate înscrisuri despre careva declarații adresate Autorității Naționale de Integritate de către primarul com Iserlia, r-nul Basarabeasca, dna Liudmila Rotari, prin care ultima ar fi solicitat soluționarea conflictelor de interese

reale în care s-a aflat pînă la emiterea actului administrativ/încheierea actelor juridice vizate în prezenta cauză.

Prin urmare, se atestă că, primarul com. Iserlia, r-nul Basarabeasca – dna Liudmila Rotari, nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictele de interese reale în care se afla în modul și termenul prevăzut de legislația în vigoare.

Cu privire la justificarea invocată de dna Liudmila Rotari, și anume: „*Nu am cunoscut despre faptul că nu am dreptul de a angaja la serviciu persoane apropiate, chiar dacă nu sunt alți candidați la funcția respectivă*”, inspectorul evidențiază că necunoașterea cadrului legal nu poate fi reținută din considerentul că, în contextul în care relațiile sociale sunt guvernate de norme juridice, iar actele normative (în care sunt materializate normele juridice) indiferent de forța juridică și organul emitent, pentru asigurarea cunoașterii și opozabilității lor, se publică în corespundere cu art. 56 alin. (4) din *Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative* în Registrul de stat al actelor juridice, precum și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau, după caz, în monitoarele oficiale ale raioanelor, municipiilor și ale unităților teritoriale autonome cu statut juridic special ori în Registrul actelor locale, prezumându-se cunoașterea de către toți destinatarii a legii a regulilor de conduită impuse, informația fiind accesibilă publicului. Cunoașterea și respectarea legilor este o îndatorire primordială a tuturor cetățenilor, înscrisă în Constituție.

Astfel, în rezultatul examinării materialelor acumulate în cadrul dosarului de control coroborate cu prevederile cadrului normativ incident speței, prin prisma principiului pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, inspectorul conchide asupra încălcării de către dna Liudmila Rotari – primar al com. Iserlia, r-nul Basarabeasca, a regimului juridic al conflictelor de interese, manifestat prin :

- *Nedeclararea* în modul stabilit a conflictelor de interese reale, în conformitate cu art. 12 alin.(5) și (7) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*;

- *Nesoluționarea* conflictelor de interese reale, în conformitate cu art. 14 alin.(2)-(3) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*, fapt prin ce a admis *consumarea* conflictelor de interese, prin prisma art. 12 alin.(10) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, prin emiterea actului administrativ individual - Dispoziția nr. 06 din 01.07.2020 „Cu privire la transferare”; semnarea Acordului nr. 1 din 01.07.2020 la contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017; încheierea Contractului Nr. 20/2021 din 10.10.2021 de achiziționarea serviciilor de valoare mică – acte ce vizează persoană apropiată subiectului declarării, și anume soțul (XXXXX); precum și în rezultatul încheierii contractului nr. 10 din 18.05.2020 de achiziționare (cheltuieli neatribuite altor aliniate pentru petrecerea sărbătorilor în anul 2020) cu Î.I. „XXXXX” a cărei fondator și director este dl XXXXX - soțul subiectului vizat supra.

Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză, în sensul art. 23 alin. (4) din *Legea nr. 133/2016*.

Conform art. 38 alin. (1) lit. a) din *Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese,

inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care se stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prin prisma dispozițiilor art. 39 alin. (1) din aceeași Lege, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorului de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Subsecvent, potrivit alin.(2) și (5) din articolul indicat supra, inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciu adus interesului public și de funcție publică deținută. La aprecierea faptului dacă sunt aduse daune interesului public se va ține cont în principal de caracterul sistematic sau unitar al abaterii, de numărul de persoane afectate, de mărimea prejudiciului material cauzat, de consecințele abaterii la nivel local, național sau internațional, de afectarea reputației autorității/instituției publice sau a bunei funcționări a acesteia, precum și de alte circumstanțe care ar afecta interesul public.

În aceeași ordine de idei, se reține că la aplicarea sancțiunii sub formă de privare a persoanei de dreptul de a exercita funcții publice sau funcții de demnitate publică, inspectorul de integritate urmează să motiveze, prin prisma principiului proporționalității, aplicarea unei astfel de sancțiuni. Această concluzie derivă din prevederile art. 29 din Codul Administrativ, care statuează că orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă : a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

La caz, inspectorul de integritate observă că, potrivit informațiilor accesate prin intermediul SIA „E-Integritate”, „Dosare pe același subiect” în coraport cu informația deținută de către Autoritatea Națională de Integritate, nu s-au depistat controale desfășurate anterior pe numele dnei Liudmila Rotari, ultima nefiind în lista subiecților declarării acțiunilor care au mai constituit obiectul anterior al procedurilor de control. Astfel, se atestă caracterul unitar al abaterii.

Totodată, de evidențiat că, în cadrul prezentului control, inspectorul de integritate nu a putut determina persoane afectate și mărimea prejudiciului material cauzat.

Generalizând cele expuse, în coroborare cu criteriile prevăzute de art. 39 alin.(2) din Legea nr.132/2016, inspectorul de integritate consideră neproporțională aplicarea în privința subiectului vizat a măsurii privind încetarea mandatului, interdicției de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

Însă, faptele subiectului declarării în partea ce ține de nedeclararea și nesoluționarea conflictelor de interese în care se afla, în contextul emiterii Dispoziției nr. 06 din 01.07.2020 „Cu privire la transferare”; semnării Acordului nr. 1 din 01.07.2020 la contractul individual de muncă Nr. 1 din 25.03.2017; încheierii Contractului Nr. 20/2021 din 10.10.2021 de achiziționarea serviciilor de valoare mică – acte ce vizează persoană apropiată subiectului declarării, și anume soțul (XXXXX); precum și încheierii contractului nr. 10 din 18.05.2020 de achiziționare (Cheltuieli neatribuite altor aliniate pentru petrecerea sărbătorilor în anul 2020) cu Î.I. „XXXXX” a cărei fondator și director este dl XXXXX – soțul subiectului vizat, conțin elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art. 313² alin.(1) și (2) din Codul Contravențional. Respectiv, pentru abaterile comise, în privința acesteia urmează a fi aplicată sancțiune contravențională conform Codului Contravențional al RM.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art.art. 19, 35-39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate; inspectorul de integritate,

DECIDE :

1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Liudmila Rotari, primar al com. Iserlia, raionul Basarabeasca, manifestată prin nedeclararea în modul stabilit a conflictelor de interese și nesoluționarea conflictelor de interese reale, în conformitate cu art. 12 alin. (5) și (7), art. 14 alin. (2)-(3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapt prin ce a admis consumarea conflictelor de interese, în sensul art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, în circumstanțele de fapt și de drept expuse în partea constatatoare a prezentului act.

2. Se aduce la cunoștința dnei Liudmila Rotari, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău (MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4).

**Inspector de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Ana CROITOR